

11/ VÝCVIK MLADÝCH KONÍ

1/ Výcvik koňa začína od „narodenia“ žriebäťa. Styk človeka so žriebäťom = prvé návyky a vzbudenie dôvery. Do skupiny hlavných zásad výcviku, ktoré môžu ovplyvniť ďalšie využitie schopnosti koňa napr. patria : pri výcviku sa musí kôň vždy prirodzene, pravidelne a s ľahkosťou pohybovať:

a/ postupovať systematicky = od jednoduchého k zložitému ,fyzicky nepreťažovať a ošetrovať by ho mal jeden ošetrovateľ

b/ postupovať systematicky = od jednoduchého k zložitému, fyzicky nepreťažovať a ošetrovať ho môžu viacerí ošetrovatelia

c/ postupovať systematicky = od jednoduchého k zložitému, fyzicky maximálne využívať jeho danosti a ošetrovať ho môžu viacerí ošetrovatelia

2/ Prvá časť výcviku je pre všetky kone rovnaká, bez ohľadu na to, či ide o kone jazdecké alebo ťažné ZAČIATOK :

a/ 3,5 roka teplokrvníky, 3 roky chladnokrvníky. VÝNIMKOU je anglický plnokrvník a klusák = začínajú výcvikom vo veku asi 2,5 roka

b/ 2,5 roka teplokrvníky, 4 roky chladnokrvníky. VÝNIMKOU je anglický plnokrvník a klusák = začínajú výcvikom vo veku asi 3 roky

c/ 2,5 roka teplokrvníky, 2 roky chladnokrvníky. VÝNIMKOU je anglický plnokrvník a klusák = začínajú výcvikom vo veku asi 1,5 roka

3/ výcvik začína obvykle prechodom do inej maštale = zmena ustajnenia, výživy, kŕmenia, ošetrovania a zmena spôsobu ustajnenia. Mladý kôň vo výcviku sa volá : a/ RETOM b/ RAJMONT c/ REMONT

4/ Základom výcviku je LONŽOVANIE REMONTOV. Jej cieľom je posilnenie dôvery koňa k človeku, zvýšiť kondíciu obzvlášť v partiách, ktoré budú namáhané pod jazdcom v ďalšom období výcviku :

a/ zvyká na hlasové pomôcky, učí sa poslušnosti a posilňuje sa svalová sústava

b/ zvyká na hlasové pomôcky, učí sa poslušnosti a posilňuje sa obehová sústava

c/ zvyká na hlasové pomôcky, učí sa poslušnosti a posilňuje sa tráviaca sústava

5/ Môže sa použiť na rozcvičenie koňa pred tréningom, pohyb v rekonvalescencii alebo keď sa z iných dôvodov nemôže na ňom jazdiť, fixácia korektného pohybu pri podsadení zadku, vykľutí chrbta, čím dochádza k modelácii svalov chrbta a krku koňa, ale hlavným prvotným cieľom je :

a/ naučiť koňa k uvoľnenému pohybu v rovnováhe za prítomnosti jazdca

b/ naučiť koňa k uvoľnenému pohybu v rovnováhe za prítomnosti jazdca pri prekonávaní parkúrových prekážok

c/ naučiť koňa k uvoľnenému pohybu v rovnováhe, ešte predtým ako si na neho sadne jazdec

6/ Medzi pomôcky na lonžovanie patrí OBNOSOK. Je to :

a/ kožená ohlávka bez zubadla, nánosník je z dvojitej kože, medzi kožu je vsýty železný oblúčik, ktorý prilieha koňovi na nosovú kosť = ľahko sa ovláda

b/ kožená ohlávka so zubadlom, nánosník je z trojitej kože, medzi kožu je všitý železný oblúčik, ktorý prilieha koňovi na nosovú kosť = ľahko sa ovláda

c/ kožená ohlávka bez zubadla, nánosník je z dvojitej kože, medzi kožu je všitý železný oblúčik, ktorý prilieha koňovi na sánkovú kosť = ľahko sa ovláda

7/ Železný oblúčik má 1,2,3 krúžky na pripínanie :

a/ lonžovacích oprát

b/ vyvädzovacej vôdzky

c/ lonžovacích oprát a vyvädzovacích oprát

8/ VYVADZOVACIA VODZKA je dlhá asi meter, na oboch koncoch má pracky so zápinkami, môže byť aj gumená = podľa vôle koňa určitú pružnosť. Jedným koncom sa zapína k :

a/ obrušníku a druhým k uzdičke. Používa pri uzdení koňa uzdičkou, ktorá sa v tomto prípade dáva pod obnosok

b/ obrušníku a druhým k obnosku. Používa pri uzdení koňa uzdičkou, ktorá sa v tomto prípade dáva pod obnosok

c/ obrušníku a druhým k lonžovacím oprátam. Používa pri uzdení koňa uzdičkou, ktorá sa v tomto prípade dáva pod obnosok

9/ Pás dlhý 180 – 200 cm, široký 10 – 13 cm má dve pracky a dve zápinky sa volá :

a/ lonžovacia oprata

b/ lonžovací šľahúň

c/ obrušník

10/ Lonžovacie opraty majú na jednom konci slučku a na druhom pracku so zápinkou, ľahké / netlačili na nos koňa ak do krúžku nánosníka/. Ich rozmery sú:

a/ šírka 13 – 14 cm, dĺžka 16,5 m

b/ šírka 3 – 4 cm, dĺžka 6,5 m

c/ šírka 0,5 – 1 cm, dĺžka 6,5 m

11/ Jazdecká uzdička sa skladá sa z nátylníka, ku ktorému sú pripnuté dve lícnice = dole majú pracky, ktorými sa k ním zapína :

a/ zubadlo b/ obnosok c/ lonžovacie opraty

12/ Súčasťou jazdeckej uzdičky je aj :

a/ náčelník, podhrdelník a nánosník / môže byť aj bez nánosníka /

b/ náčelník, podhrdelník / môže byť aj bez podhrdelníka / a nánosník

c/ náčelník / môže byť aj bez neho / ,podhrdelník a nánosník

13/ Súčasťou pomôcok na lonžovanie ja aj lonžovací bič :

a/ s krátkym šľahúňom **b/ s dlhým šľahúňom** c/ bez šľahúňa

14/ Lonžovanie začíname tak, že pomocník vedie koňa v kruhu a postupne od neho pozdĺž lonže ustupuje, zatiaľ čo druhý pomocník ho pobáda k pohybu dopredu. Nohosled je v :

a/ kluse b/ cvale **c/ kroku**

15/ Pokiaľ kôň chodí kľudne v kruhu = je možné začať s ním :

a/ klusat', spočiatku v kluse rýchlo unavuje, vkladať ukludňujúce intervaly

b/ cválať, spočiatku sa v cvale rýchlo unavuje, vkladať ukludňujúce intervaly

c/ pohybovať sa v rýchlom kroku, spočiatku sa v rýchlo unavuje, vkladať

ukľudňujúce intervaly

16/ Často meníme smer pohybu = neopotrebovali rovnaké končatiny, zmenu pohybu = zastavenie koňa na kruhu, pomocník ho otočí a zavedie na opačný smer pohybu.

a/ dôležité pristúpiť zo zadu, pomaly a pochváliť ho

b/ dôležité pristúpiť zo predu, pomaly a pochváliť ho

c/ dôležité pristúpiť zo stredu, pomaly a pochváliť ho

17/ Dlhý bič hlavne na to = koňovi ukázať :

a/ po akom veľkom kruhu sa má pohybovať

b/ že nesmie kruh zmenšovať

c/ po akom veľkom kruhu sa má pohybovať a že nesmie kruh zmenšovať

18/ Dôležitý krok v rámci prípravy na nasedlanie koňa je :

a/ lonžovanie s obrušníkom

b/ lonžovanie so vyvážovacími oťažami

c/ cambonom

19/ Medzi pomôcky na lonžovanie s pomocnými oťažami patrí :

a/ vyvážovacie oťaže, opatrené uprostred s pružným gumovým krúžkom

b/ CHAMBON

c/ vyvážovacie oťaže, opatrené uprostred s pružným gumovým krúžkom a CHAMBON

20/ Pomôcka na lonžovanie s pomocnými oťažami CHAMBON má za úlohu :

a/ zníženie hlavy koňa, natiahnutie krku a vykľnutie chrbta

b/ zníženie hlavy koňa

c/ natiahnutie krku a vykľnutie chrbta

21/ Pri použití pomocných oťaží je dôležité sledovať pohyb :

a/ predných končatín = ak sa dostatočne pružne a energicky neodrážajú, ale kôň ich za sebou „ŤAHÁ“ lonžovanie neplní svoj cieľ

b/ predných a zadných končatín = ak sa dostatočne pružne a energicky neodrážajú, ale kôň ich za sebou „ŤAHÁ“ lonžovanie neplní svoj cieľ

c/ zadných končatín = ak sa dostatočne pružne a energicky neodrážajú, ale kôň ich za sebou „ŤAHÁ“ lonžovanie neplní svoj cieľ

22/ Dôležité je kombinovať :

a/ nútený pohyb lonžovaním s voľným pohybom vo výbehu alebo v hale

b/ nenútený pohyb lonžovaním s voľným pohybom vo výbehu alebo v hale

c/ nenútený pohyb lonžovaním s núteným pohybom vo výbehu alebo v hale

23/ Môžeme ho nechať prekonávať bariéru položenú na zemi. Postupne pridávame ďalšie na vzdialenosť :

a/ 1,3 m pre krok a 0,7 m pre klus

b/ 1,3 m pre klus a 0,7 m pre krok

c/ 1,3 m pre cval a 0,7 m pre klus

24/ Postupne pridávame a začneme nácvik skákania. SKÁKANIE VO VOLNOSTI = z klusu necháme koňa prekonávať bariéry s tým, že za poslednú dáme na vzdialenosť :

a/ 3,5 m a kavalet je maximálne vysoký 60 cm

b/ 1,5 m a kavalet je maximálne vysoký 160 cm

c/ 7 m a kavalet je maximálne vysoký 30 cm

25/ Sledujeme uvoľnenosť koňa, nesenie chvosta do oblúka :

a/ kývavý pohyb na pravú stranu, pričom chody sú pružné a priestorné

b/ kývavý pohyb na ľavú stranu, pričom chody sú pružné a priestorné

c/ kývavý pohyb zo strany na stranu, pričom chody sú pružné a priestorné

26/ Pri obsadaní remontov dáme nauzdenému koňovi očuchat' sedlo.

Podobne ako pri obrušníku sedlo položíme :

a/ takmer na kohútik a posunieme nadol aby sme ho nepoložili na srst' otočenú v protismere a b/ protismere

b/ pred kohútik a a posunieme nadol aby sme ho nepoložili na srst' otočenú vy s protismere

c/ za kohútik a posunieme nadol aby sme ho nepoložili na srst' otočenú vy s protismere

27/ Zo sedla najprv odstránime :

a/ prednú rázsochu, aby sme koňa nerušili

b/ zadnú rázsochu, aby sme koňa nerušili

c/ strmene, aby sme koňa nerušili

28/ Ak kôň znáša sedlo aj strmene môžeme pristúpiť k obsadaniu. Pomocníci vedú koňa z obidvoch strán. Ideálne je, ak skúsený jazdec je na koňa vysadený takým spôsobom, že :

a/ zostane ležať na bruchu v sedle a drží sa len hrivy, alebo nákrčného ramienka už pri nasadení

b/ zostane ležať na bruchu v sedle a drží sa len prednej rázsochy, alebo nákrčného ramienka už pri nasadení

c/ zostane ležať na bruchu v sedle a drží sa len obidvoch vodítok, ktorými vedú pomocníci – vodiči koňa

29/ Nebezpečné je pri obsadaní dávať nohu do strmeňa – môže splašiť ! Nemal bysa chytiť oťaží tak, že bude pôsobiť cez zubadlo na koňa. Ideálne je ak ide za starším koňom. Prvá lekcia pod jazdcom by nemala trvať dlhšie ako :

a/ 60 minút

b/ 120 minút

c/ 20 minút

30/ Už pri výcviku mladých koní je možné zistiť, či je vhodným koňom pre konkrétne jazdecké zameranie. Napríklad mladý kôň pre parkúrové skákanie musí preukazovať prirodzenú rovnováhu, psychickú vyrovnanosť, prácu krku a chrbta s tým , že :

a/ pri skoku sa kohútik výrazne dvíha a všetky končatiny sú pokrčené

b/ pri skoku kohútik výrazne klesá a všetky končatiny sú pokrčené

c/ pri skoku sa kohútik výrazne dvíha a hrudníkové končatiny sú pokrčené